

'Oude modelstoommachine teruggevonden'

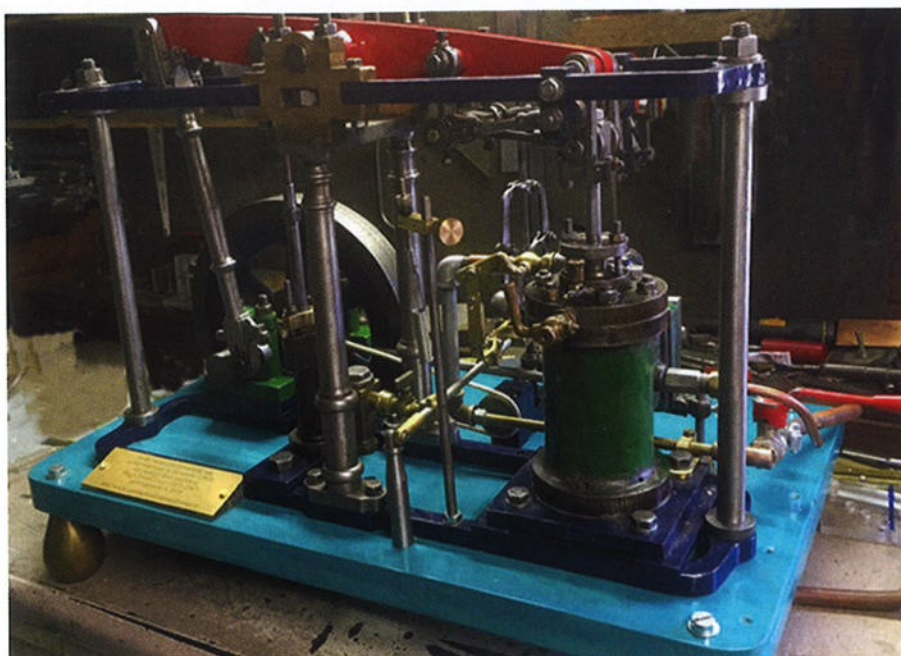
Tekst en foto's: Henk Claassen

Normaal gesproken hebben we geen aanhalingstekens in de koppen boven artikelen in OS, maar nu wel. De kop die ook boven deze pagina prijkt, stond boven een interessant artikel in de 'Maas & Waler', een huis-aan-huis-blad.

Kern van het verhaal was zoektocht die Henk Buiteman hield in het kader van zijn site www.stoomgemalenmaasenwaal.nl. De geschiedenis van (voormalige) stoomgemalen, de namen en achtergronden van stokers en machinisten staat centraal. Er zijn blijkens de site veel meer machines, watergangen en besturen bij de beheersing van de waterstand betrokken geweest dan de gemiddelde Maas-en-Waalse polderbewoner weet. 'De Tuut' is bekend en intussen een druk bezocht gemaal. Maar er was veel meer. De site is een aanrader voor de geïnteresseerde lezer.

In de zoektocht naar de geschiedenis van de familie Esser, stuitte Buiteman op de naam Robert Willem Esser, die eind 19^e eeuw aan de Brabantse zijde van de Maas als machinist heeft gewerkt. Diens zoon volgde in zijn voetstappen en de familie vond later domicilie in Eindhoven. Contact met de kleinkinderen leidde naar een stoommachine die door de machinistenzoon Hugo Ewald Esser gebouwd werd en die niet-lopend gevonden was.

En daar komt Marinus Bergers in beeld, die Buiteman kende van het 'Motorium', het naast 'DeTuut' in Appeltern gelegen motorenmuseum met de collectie van

De fraaie gerestaureerde balansstoommachine.

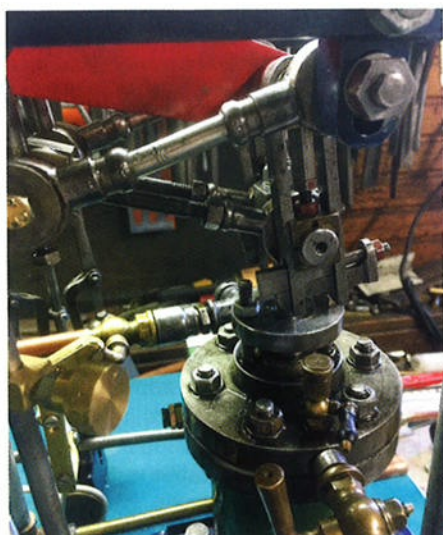
de overleden molenaar Thijs Loeffen. Marinus is thuis op veel gebieden. Als het gaat om stationaire verbrandingsmotoren, tractoren, constructie van paardenwagens voor wedstrijden, aanleg van elektra, fotografie, radioverbindingen met de rest van de wereld, je kunt bij hem terecht. En dus ook met de balansmachine op de bijgaande foto's!

Het kostte enig aanpas- en renovatiewerk, maar toen liep de machine mooi. Mooie

details ook, zoals de spieën die de bronzen glijlagers nastelbaar maken.

De cilinder is gietwerk, de kolommen zijn precies gelijk aan elkaar en alleen dat al geeft een indruk van het kunstwerkje dat Esser tot stand bracht.

Mooi dat deze machine weer loopt en aanleiding is voor mooie en interessante gesprekken, en misschien vindt de huidige generatie er weer inspiratie door om ook iets te bouwen.

De bovenzijde van de stoomcilinder

De nastelbare bronzen lagers d.m.v. spieën.

De andere zijde van de machine met fraaie details zoals de reguleur.